

Projekt

z dnia 11 czerwca 2026 r.

Zatwierdzony przez

**Uchwała
Rady Miasta Zakopane
z dnia 2026 r.
nr**

**w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026**

Na podstawie art.4¹ ust 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U z 2023 poz 2151), oraz art. 10 ustawy z dnia 28 lipca 2005r o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U z 2023 poz 1939) w związku z uchwałą nr XXIII/268/2020 Rady Miasta Zakopane z dnia 30 lipca 2020 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Zakopane na rok 2026 RADA MIASTA ZAKOPANE uchwala co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026 w brzmieniu stanowiącym Załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Zakopane

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026.

W wyniku sporządzonej w 2025 r. diagnozy problemów społecznych ukierunkowanych szczególnie na problematykę uzależnień alkoholowych, od narkotyków i behawioralnych zostały opracowane rekomendacje. Zostały one podjęte do realizacji w latach 2026-2029 natomiast w roku 2026 planowana jest ich realizacja.

Zawarte w niniejszym dokumencie ustalenia wyznaczają również zakres i sposób realizacji innych zadań własnych miasta związanych z problematyką uzależnień i nadużywania substancji psychoaktywnych, a także przeciwdziałaniem przemocy.

Główną podstawę prawną Programu stanowią:

- 1) ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.,
- 2) ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.,
- 3) ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r.,
- 4) ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.,
- 5) ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 r. oraz ustawa o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw z dnia 17 sierpnia 2023 r.,
- 6) ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r.,
- 7) rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu z dnia 27 grudnia 2007 r.,

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określa kierunki polityki państwa wobec alkoholu. Reguluje ona w sposób kompleksowy zagadnienia dotyczące: promocji i reklamy napojów alkoholowych, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje zadania z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację, a także formułuje przepisy karne dotyczące obrotu alkoholem i reklamy alkoholu.

Wprowadza regulacje dotyczące postępowania wobec osób nadużywających alkoholu i określa podstawy leczenia odwykowego.

Podmiotami wyznaczonymi przez ustawodawcę do realizacji zadań w przedmiotowym zakresie są organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. Zadania samorządów gminnych ujmowane są w formie gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, które określają lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z nadużywania alkoholu.

Do zadań tych zgodnie z art. 4¹ ustawy należy w szczególności:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej;
- 6) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Program zawiera także propozycje realizacji zadań własnych Miasta w zakresie przeciwdziałania narkomanii, określone w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2024r. poz. 1939) oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024r. poz. 416). Zadania te wykonuje się poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności poprzez:

- 1) działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach

i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii¹;

2) pomoc w leczeniu, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;

3) ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych.

Miasto Zakopane systematycznie podejmuje wysiłki w kierunku wsparcia zdrowia psychicznego i dobrostanu swoich mieszkańców, rozszerzając w ostatnich latach zakres działań związanych z uzależnieniami behawioralnymi. W 2024 i 2025 r. do szkół wprowadzono pakiet programów profilaktycznych m.in. „Szkoła dla Rodziców” oraz inne programy z listy programów rekomendowanych. Dzięki tym działaniom Miasto zwiększa świadomość zagrożeń związanych z nadmiernym korzystaniem z nowych technologii, innymi zachowaniami kompulsywnymi oraz wzmacnia wczesną profilaktykę w szkołach.

Zgodnie z rekomendacjami są to:

1. W zakresie działań profilaktycznych:

- a) Realizacja kampanii informacyjnej dotyczącej negatywnych skutków zdrowotnych, społecznych i prawnych wynikających z nadużywania alkoholu, a także mechanizmów uzależnienia,
- b) Kontynuowanie współpracy pomiędzy instytucjami oraz organizacjami działającymi w obszarze uzależnień, organizacja szkoleń i kursów mających na celu podnoszenie kompetencji zatrudnionej kadry oraz zaangażowanie tych podmiotów w prowadzenie kampanii społecznych.
- c) Realizację kampanii, która powinna uwzględniać również informację dla mieszkańców miasta, na temat możliwych form pomocy w przypadku uzależnienia od alkoholu (także jeśli chodzi o kogoś znajomego lub członka rodziny).
- d) Realizacja kampanii mających na celu informowanie oraz edukowanie mieszkańców na temat konsekwencji spożywania dużych ilości alkoholu.
- e) Szkolenia dla lekarzy i pielęgniarek w zakresie rozpoznawania wzorów spożywania alkoholu przez pacjentów i podejmowania interwencji wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie, a także przeprowadzenie dalszych szkoleń w zakresie doskonalenia zawodowego dla pracowników lecznictwa odwykowego.
- f) Działania skierowane zarówno do pracodawców, jak i pracowników, których celem będzie przedstawienie konsekwencji prawnych związanych z podejmowaniem pracy w stanie nietrzeźwym oraz zagrożeń wynikających z takiej sytuacji.

- g) Szkolenia (w wersji stacjonarnej lub online) dla kadry kierowniczej w zakresie adekwatnego reagowania i interwencji wobec pracowników znajdujących się pod wpływem alkoholu w miejscu pracy.
- h) Realizacja kampanii informacyjnej na temat konsekwencji prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu.
- i) Realizacja zajęć profilaktycznych w szkołach (wśród starszych uczniów) na terenie miasta, poświęconych bezpieczeństwu na drogach, z uwzględnieniem właściwych zachowań i postaw wobec uczestnictwa w ruchu drogowym pod wpływem napojów alkoholowych.
- j) Realizowanie kampanii informującej o skutkach picia w ciąży, jak również zapoznanie mieszkańców z tematyką FAS – alkoholowego zespołu płodowego i uświadomienie kobietom w ciąży konieczności unikania nawet śladowych ilości alkoholu.
- k) Realizacja działań o możliwie najszerszym spektrum, docierającym do wszystkich dzieci i młodzieży, w celu obniżenia liczby uczniów inicjujących we wczesnych latach picie alkoholu.
- l) Działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży strategii informacyjnej, w celu poszerzenia wiedzy na temat przyczyn i konsekwencji picia alkoholu oraz umożliwienia młodym ludziom, podejmowania racjonalnych wyborów, popartych znajomością zagadnień związanych z używaniem alkoholu.
- m) Rozpowszechnianie wśród uczniów informacji na temat form pomocy w przypadku posiadania w rodzinie osoby uzależnionej.
- n) Realizacja szkoleń dla rodziców, podczas których przekazana im będzie wiedza, na temat problemu picia alkoholu, skutków wczesnej inicjacji alkoholowej wśród dzieci oraz możliwości jej zapobiegania.
- o) Wykorzystywanie strategii alternatyw – angażowanie dzieci i młodzieży w atrakcyjne, bezpieczne aktywności (np. sportowe, artystyczne, plastyczne), które dopasowane będą do możliwości i potrzeb odbiorców.
- p) Podnoszenia kompetencji nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz osób pracujących w świetlicach celem zwiększenia efektywności działań z zakresu szeroko rozumianej profilaktyki,
- q) Realizację zajęć integracyjnych dla dzieci i młodzieży mających na celu budowanie więzi pomiędzy uczniami oraz poczucie bezpieczeństwa i zaufania, gdyż to stanowi między innymi czynnik chroniący podejmowania zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.
- r) Realizację działań, mających na celu zapobieganie wczesnej inicjacji alkoholowej przez dzieci i młodzież.

2. W zakresie przeciwdziałania narkomanii

- a) Działania profilaktyczne na poziomie uniwersalnym, dotyczące konsekwencji zdrowotnych, społecznych i prawnych zażywania narkotyków i dopalaczy.

- b) Rozpowszechniania informacji na temat możliwych form pomocy w przypadku doświadczania problemów z nadużywaniem lub uzależnieniem od środków psychoaktywnych.
- c) Prowadzenie działań profilaktycznych w szkole, mających na celu przekazywanie wiedzy na temat konsekwencji społecznych, zdrowotnych i prawnych zażywania narkotyków.
- d) Realizację szkoleń/warsztatów dla rodziców, na temat reagowania w przypadku zażywania przez dzieci środków psychoaktywnych, rozpoznawania czy dziecko zażywa takie substancje, do kogo należy się zgłosić w przypadku doświadczenia tego problemu oraz jak rozmawiać z dzieckiem w przypadku podejmowania przez niego zachowań ryzykownych.
- e) Realizację cyklicznych działań mających na celu informowanie dzieci i młodzieży na temat instytucji, gdzie mogą szukać pomocy.

CELE I ZADANIA PROGRAMU

1. Cel Narodowego Programu Zdrowia

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

2. Cel Główny Miejskiego Programu

Ograniczenie negatywnych skutków związanych z używaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych, a także przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnymi w społeczności lokalnej.

3. Cele Szczegółowe Miejskiego Programu

- **Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjno-edukacyjnej i szkoleniowej oraz upowszechnienie wiedzy kształtującej postawy prozdrowotne.**
- **Zwiększanie dostępności kompleksowego wsparcia dla osób będących w kryzysie oraz zagrożonych wykluczeniem.**
- **Wspieranie podmiotów działających w obszarze rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy domowej, w tym rozwijanie kompetencji osób pracujących w tym obszarze.**
- **Monitorowanie problemów uzależnień oraz przemocy występujących na terenie Miasta Zakopane.**

Przedstawione cele są w swoich założeniach zgodne z celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2026–2029, którym jest *wydużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu.*

Lista zadań szczegółowo opisanych w Tabeli nr 5 nie stanowi katalogu zamkniętego. W razie wystąpienia okoliczności uzasadniających realizację zadań nieuwzględnionych w Programie, katalog ten może zostać rozszerzony, pod warunkiem, że cele dodatkowych działań będą

dotyczyć profilaktyki oraz rozwiązywania problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych – w szczególności celów wskazanych przez ustawodawcę

1. Głównym celem programu jest:

- 1) ograniczenie występowania problemów związanych z nadużywaniem alkoholu oraz przeciwdziałanie narkomanii,
- 2) ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego, wywołanych nadużywaniem alkoholu i używaniem substancji psychoaktywnych,
- 3) ograniczenie nadużywania alkoholu oraz używania substancji psychoaktywnych wśród mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży,
- 4) podnoszenie świadomości społecznej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii.
- 5) odpowiednie kształtowanie polityki w zakresie zasad usytuowania i limitowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym kontrolowanie przestrzegania prawa.

2. Określone w ust. 1 cele realizowane są w oparciu o:

- 1) ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Dz.U. 2023. poz. 2151
- 2) ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Dz.U. 2023 poz. 1939

CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

1. Cele szczegółowe Programu to:

- 1) promowanie zdrowego stylu życia, poprzez inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu doprowadzenie do zmiany obyczajów w zakresie spożywania napojów alkoholowych, postrzegania narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych. Poprawa świadomości w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i innych zjawisk patologicznych.
- 2) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym,
- 3) organizacja szkoleń i konferencji dotyczących problemów uzależnień i przemocy,
- 4) ograniczenie skali występowania zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży poprzez realizację działań profilaktycznych;

- 5) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, członków ich rodzin oraz rodzin dotkniętych przemocą domową;
- 6) oddziaływanie na osoby nadużywające alkoholu, zażywające narkotyki i inne substancje psychoaktywne, oraz udzielanie pomocy ich rodzinom.
- 7) poprawa sytuacji osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w których występują problemy związane z nadużywaniem alkoholu, zażywaniem substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych, poprzez udzielanie im pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 8) podnoszenie kompetencji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników pomocy społecznej, organizacji pozarządowych, w zakresie oddziaływań profilaktycznych oraz znajomości przepisów prawa.
- 9) ograniczanie dostępności do alkoholu, także poprzez ograniczanie sprzedaży w pobliżu obiektów chronionych, optymalizację gęstości sieci punktów sprzedaży alkoholu, wdrożenie działań w zakresie odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych, w tym organizowanie szkoleń dla sprzedawców oraz zainteresowanych służb.

1. ZADANIA MIASTA - KIERUNKI I METODY REALIZACJI W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA ALKOHOLIZMOWI

1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem - metody realizacji:

- a) współpraca z podmiotami wykonującymi działalność leczniczą na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin z terenu Zakopanego, w szczególności poprzez zwiększanie dostępności świadczeń w programach wsparcia terapii i specjalistycznych działań pomocowych (nie stanowiących podstawowej formy leczenia) nie objętych finansowaniem przez Narodowy Fundusz Zdrowia oraz zakup niezbędnego wyposażenia, materiałów;
- b) wspieranie programów ograniczenia picia alkoholu i ich popularyzowanie, grup wsparcia osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin;
- c) kontynuacja działalności telefonu zaufania dla osób z problemami uzależnień oraz dla ich rodzin;
- d) zapewnienie funkcjonowania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i realizacji jej zadań ustawowych, motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego, wspieranie członków rodzin z problemem alkoholowym;
- e) kierowanie wniosków do Sądu w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych oraz pokrywanie kosztów badań psychologicznych i psychiatrycznych, kosztów sądowych;
- f) finansowanie lub współfinansowanie szkoleń przedstawicieli grup zawodowych stykających się w środowisku pracy z problemami alkoholowymi (policjantów,

pracowników medycznych, strażników miejskich, pracowników opieki społecznej, kuratorów sądowych, nauczycieli, pedagogów szkolnych, pielęgniarek i pracowników służby zdrowia, osób zatrudnionych w telefonie zaufania, w punktach konsultacyjnych prowadzonych przez Miasto, członków GKRPA;

- g) prowadzenie Punktu Informacyjnego dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin;
- h) wspieranie działań edukacyjnych i informacyjnych w tym konferencji, kampanii edukacyjnych, materiałów prasowych, radiowych i telewizyjnych poświęconych tematyce przeciwdziałania uzależnieniom, w tym ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu.

2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej, prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Metody realizacji:

- a) finansowanie programów terapeutycznych oraz programów wsparcia skierowanych do osób współuzależnionych oraz osób doznających przemocy domowej, nie finansowanych ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie pomocy osobom objętym wsparciem społecznym, w tym w formie terapii, informowania o dostępnej ofercie.
- b) wspieranie lokalnych działań edukacyjnych i informacyjnych, spotkań, konferencji, kampanii itp. poświęconych tematyce przeciwdziałania przemocy domowej oraz współuzależnienia, działaniom edukacyjnym dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież, przeciwdziałaniu spożywania alkoholu w okresie ciąży, wzmacniania postawy braku akceptacji wobec pijanych kierowców
- c) finansowanie lub wspieranie organizowanych dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych obozów terapeutycznych, obozów, kolonii i wyjazdów o programie dotyczącym profilaktyki uzależnień, przemocy domowej, integracji, przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu,
- d) zapewnienie wsparcia psychologicznego w Punkcie Konsultacyjnym dla Ofiar Przemocy w Rodzinie dla osób doznających przemocy domowej oraz świadków przemocy,
- e) zapewnienie wsparcia i pomocy prawnej osobom uzależnionym oraz ich rodzinom,
- f) zapewnienie pomocy psychologicznej poprzez prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla Rodziców i Wychowawców w zakresie trudności wychowawczych i Punktu Pomocy Rodzinie w Kryzysie w MOPS Zakopane.
- g) zapewnienie pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych wykluczeniem społecznym poprzez prowadzenie Punktu Pomocy Rodzinie w Kryzysie w MOPS Zakopane.
- h) zapewnienie wsparcia oraz konsultacji dla osób prowadzących spotkania psychologiczne oraz terapeutyczne, członków telefonu zaufania oraz członków Gminnej Komisji

Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie prawidłowości ich działania, w tym skoordynowania działań w zakresie merytoryki problemu, form pomocy osobom uzależnionym, dotkniętym albo zagrożonym wykluczeniem społecznym,

- i) wspomaganie realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej i programów profilaktycznych w placówkach przeznaczonych dla dzieci z grup ryzyka w świetlicach, klubach, w szczególności finansowanie dodatkowych zajęć profilaktycznych realizowanych w świetlicach szkolnych,
 - j) diagnozowanie i monitorowanie problemów uzależnień i innych problemów społecznych (przemocy, innych uzależnień),
 - k) prowadzenie procedury Niebieskiej Karty przez GKRPA.
 - l) Informowanie o dostępności usług terapeutycznych i pomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin, prowadzenie powszechnej edukacji w zakresie szkodliwości alkoholu i innych substancji uzależniających oraz zagrożeniu uzależnieniami behawioralnymi (hazard, Internet)
- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień (alkohol, narkotyki, uzależnienia behawioralne) w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, sportowo- rekreacyjnych a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.**

Metody realizacji

- a) finansowanie lub współfinansowanie programów profilaktycznych, opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych dla uczniów, rodziców, realizowanych w placówkach oświatowych w ramach szkolnych programów profilaktyki oraz dodatkowych zajęć dostosowanych do specyfiki danej placówki,
- b) wspieranie profilaktycznych projektów i działań edukacyjnych, spektakli i koncertów w placówkach oświatowych, w tym w placówkach oświatowych – przedszkolach oraz szkołach podstawowych,
- c) finansowanie lub współfinansowanie szkoleń dla nauczycieli, osób zajmujących się działaniami z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz metod pracy udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym,
- d) wspieranie działań i inicjatyw promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez mieszkańców miasta, imprez sportowo - rekreacyjnych, pikników i festynów bezalkoholowych, wydarzeń kulturalnych w szczególności, Dzień Dziecka, Mikołajki, festiwali i innych imprez kulturalnych finansowych lub współfinansowanych przez Miasto

Zakopane kształtujących postawy i zachowania prozdrowotne dzieci i młodzieży oraz i ich opiekunów,

- e) organizowanie lub wspieranie zajęć pozaszkolnych, min w okresie wakacji i ferii o charakterze sportowym, kulturalnym, opiekuńczo-wychowawczym (w tym dożywanie dzieci biorących udział w takich zajęciach). Zakup lub dofinansowanie niezbędnych urządzeń, sprzętu, oprogramowania i materiałów dla realizacji w/w działań, kosztów energii, środków i materiałów niezbędnych do realizacji zadania i nadzoru nad nimi,
 - f) organizowanie lub wspieranie zajęć dla dzieci i młodzieży w okresie wakacyjnym, wraz z ich dożywianiem.
 - g) finansowanie zajęć profilaktycznych, zapewniających dzieciom i młodzieży opiekę, ochronę przed czynnikami ryzyka a realizowanych w placówkach oświatowych poprzez zwiększenie ich oferty o programy profilaktyczne, zagwarantowanie dostępności zajęć dla chętnych w ramach poszerzonej pracy świetlic szkolnych, w szczególności pokrywanie kosztów związanych z realizacją zajęć profilaktycznych, sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych, nadzoru finansowego nad tymi zadaniami
 - h) dofinansowanie zadań remontowych i inwestycyjnych w celu zwiększenia i poprawy bazy materialnej, poszerzającej możliwość organizacji zajęć o charakterze profilaktycznym, rekreacyjno-sportowym i kulturalnym zapewniającym mieszkańcom Zakopanego, uczniom zakopiańskich szkół atrakcyjne i wolne od zagrożeń spędzanie wolnego czasu, odpowiednią jakość i bezpieczeństwo zajęć.
 - i) dofinansowanie większej dostępności do urządzeń infrastruktury sportowej dla osób zainteresowanych, w szczególności w okresie wakacyjnym oraz w weekendy, zachęcanie do wykorzystywania istniejącej bazy sportowo-rekreacyjnej w gminnych placówkach oświatowych, innych jednostkach gminnych,
 - j) współdziałanie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, Strażą Miejską, Policją oraz placówkami wykonującymi działalność na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości i zapewnienia bezpieczeństwa w miejscach publicznych, w tym w szczególności przekazanie środków na zakup alko testów, alko sensorów i innego niezbędnego wyposażenia
 - k) finansowanie lub współfinansowanie placówek wsparcia dziennego oraz działań w formie podwórkowej,
 - l) finansowanie lub współfinansowanie programów profilaktycznych, obozów terapeutycznych, wyjazdów z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży mogących być dotkniętych wykluczeniem społecznym, ograniczania czynników ryzyka, także w formie współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego.
- 4) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii**

Metody realizacji

- a) wspomaganie organizacji pozarządowych poprzez zlecenie zadań polegających na prowadzeniu działalności pożytku publicznego w sferze zadań publicznych oraz współpracy organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie poprzez finansowanie lub współfinansowanie placówek wsparcia dziennego oraz działań w formie podwórkowej;
 - b) powierzenie realizacji zadań na mocy ustawy o zdrowiu publicznym podmiotom, których cele statutowe lub przedmiot działalności dotyczą realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego (dla zakresu spraw związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i przeciwdziałaniu narkomanii, uzależnieniom behawioralnym) w zakresie:
 - c) organizowanie poradnictwa, pomocy specjalistycznej osobom uzależnionym, nadużywających substancji psychoaktywnych (w tematyce alkohol, narkotyki, nowe substancje psychoaktywne), oraz ofiarom przemocy domowej;
 - d) działania na rzecz profilaktyki uniwersalnej (dla wszystkich) i selektywnej (dla grup zwiększonego ryzyka) uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie, wobec wybranych podgrup populacji charakteryzującej się obecnością czynników ryzyka (indywidualnych, rodzinnych, środowiskowych) celem ograniczania czynników ryzyka w środowisku, poprawę funkcjonowania emocjonalnego i społecznego, promocję postaw prozdrowotnych,
 - e) organizacja imprez prozdrowotnych,
 - f) wspieranie działalności środowisk abstynenckich lub innych inicjatyw przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, innych form pomocowych poza terapią,
 - g) organizowanie dla dzieci i młodzieży kolonii, obozów terapeutycznych, wyjazdów z realizacją programów profilaktyczno-interwencyjnych, profilaktycznych w okresie feryjnym, wakacyjnym, szkolnym,
 - h) szkolenie przedstawicieli grup zawodowych stykających się w środowisku pracy z problemami alkoholowymi (policjantów, strażników miejskich, pracowników opieki społecznej, kuratorów sądowych, nauczycieli, pedagogów szkolnych, pielęgniarek i pracowników służby zdrowia);
 - i) prowadzenie edukacji publicznej w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych, przeciwdziałania przemocy domowej oraz promocji zdrowego trybu życia: realizacja kampanii społecznych, cyklicznych działań edukacyjnych, w tym konkursów propagujących wiedzę na określony temat, organizowanie warsztatów zwiększających kompetencję osób pracujących w obszarze profilaktyki i terapii.
- 5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - metody realizacji :**

- a) kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod względem przestrzegania przepisów ustawy oraz prawa miejscowego,
- b) szkolenie osób dokonujących kontroli lokali, Straży Miejskiej oraz szkolenie sprzedawców alkoholu, kontynuacja akcji zapobiegania sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim.
- c) udział w kampaniach i finansowanie zadań z zakresu reedukacji osób, które prowadziły pojazdy będąc pod wpływem alkoholu, sfinansowanie kampanii profilaktycznej dla kierowców lub przyszłych kierowców.

6) Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej - metody realizacji:

- a) dofinansowanie działalności centrów integracji społecznej, klubów integracji społecznych i realizowanych w nich programów profilaktycznych oraz programów profilaktycznych skierowanych do osób dotkniętych wykluczeniem społecznym
- b) współpraca z jednostkami pomocy społecznej w zakresie pomocy i zapewnienie wsparcia psychologicznego, prawnego osobom uzależnionym i członkom rodzin osób uzależnionych

2. ZADANIA MIASTA - KIERUNKI I METODY REALIZACJI W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od substancji psychoaktywnych .

- 1) prowadzenie działalności informacyjnej o możliwości leczenia i terapii osób uzależnionych od narkotyków i osób współuzależnionych ,prowadzenie działań motywujących do podjęcia terapii.
- 2) finansowanie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych oraz członków rodzin osób z problemami wynikającymi z używania substancji psychoaktywnych ,
- 3) współpraca z jednostką pomocy społecznej w zakresie dostępnej pomocy osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem socjalnym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób, z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego
- 4) współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego w zakresie leczenia i terapii osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków,

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychosocjalnej i prawnej poprzez:

- a) finansowanie wybranych programów interwencyjno – pomocowych, profilaktyczno-terapeutycznych i wspomagających proces readaptacji społecznej dla osób uzależnionych, członków rodzin z problemem narkomanii, w szczególności programów, które uzyskały rekomendację Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom
- b) wspomagania realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej i kompensacyjnej w placówkach przeznaczonych dla dzieci, współfinansowanie wybranych placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, zajęć w świetlicach szkolnych i innych placówkach pobytu dzieci.
- c) wspieranie idei reintegracji zawodowej i społecznej osób dotkniętych problemem narkomanii.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym także dla przedszkoli - prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych poprzez:

- a) finansowanie programów profilaktycznych na poziomie uniwersalnym dla przedszkolaków oraz uczniów, szkoleń, warsztatów i konferencji dla rodziców, nauczycieli i innych grup zawodowych, informowanie o szkodliwości substancji psychoaktywnych, konsekwencjach społecznych, zdrowotnych i prawnych zażywania narkotyków,
- b) wspieranie działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez rodziny, dzieci i młodzież,
- c) finansowanie inicjatyw mających wzmacniać czynniki chroniące i motywujące do większej aktywności w życiu społecznym w szczególności poprzez dofinansowanie zorganizowanych zajęć profilaktycznych w świetlicach, klubach, placówkach oświatowych oraz innych środowiskach młodzieżowych,
- d) informowanie o dostępności usług profilaktycznych, terapeutycznych i pomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin, prowadzenie powszechnej edukacji w zakresie wiedzy o szkodliwości innych substancji uzależniających w tym dopalaczy oraz zagrożeniu uzależnieniami behawioralnymi np. hazard, Internet,
- e) udział w ogólnopolskich, lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, realizowanie cyklicznych działań informacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży i ich rodziców w zakresie zagrożeń z używania środków odurzających, substancji psychotropowych, pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnienia, działania na rzecz zwiększenia umiejętności i podejmowania interwencji, dostępnych form pomocy,
- f) zakup i dystrybucję materiałów edukacyjnych i informacyjnych: literatury, ulotek, plakatów, i innych materiałów o tematyce profilaktycznej, itp.

- g) współpracę z mediami w zakresie upowszechniania wiedzy nt. narkomanii i związanych z nią problemów, upowszechnianie materiałów informacyjnych min. w lokalnych mediach,
- h) współpracę z policją, strażą miejską, miejskim ośrodkiem pomocy społecznej oraz z innymi instytucjami w zakresie wspólnego reagowania na występujące problemy.

3. REALIZATOR PROGRAMU:

Urząd Miasta Zakopane, Pełnomocnik Burmistrza ds. rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakopanem.

W celu realizacji w/w zadań współpraca z placówkami oświatowymi, Policją, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, służbą zdrowia, Strażą Miejską, organizacjami pozarządowymi, oraz z innymi instytucjami i osobami w zakresie wspólnego reagowania na występujące problemy.

4. SPOSÓB FINANSOWANIA PROGRAMU:

Wydatki na realizację zadań określonych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii. Wysokość środków dla realizacji zadań jest każdorazowo ustalona na podstawie uchwały budżetowej Miasta Zakopane.

5. RAMY FINANSOWE PROGRAMU:

Na zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi.

L.p.	Nazwa zadania	Kwota
1	Zwiększenie dostępności terapeutycznej	650 000,00
2	Udzielanie rodzinom pomocy prawnej, psychologicznej	350 000,00
3	Profilaktyczna działalność informacyjna	175 758,21
4	Wspomaganie instytucji	150 000,00
5	Podejmowanie interwencji z zakresu przestrzegania ustawy	250 000,00
	Suma	1 575 758,21

Uwaga. w ramach finansowych programu nie zostały ujęte środki ujęte w budżecie na zadania inwestycyjne i w budżecie odrębnych jednostek

Na zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii.

L.p.	Nazwa zadanie	Kwota
1	Zwiększanie dostępności terapeutycznej	10 000,00
2	Udzielanie pomocy prawnej i psychologicznej	10 000,00
3	Profilaktyczna działalność instytucji	10 000,00
4	Wspomaganie działań instytucji	10 000,00
	Suma	40 000,00

6. FINANSOWANIE PROGRAMU:

Źródłem finansowania Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2026 są dochody własne Miasta z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawania napojów alkoholowych. Realizacja wybranych zadań może być finansowana także z innych dochodów własnych Miasta.

Ponadto w miarę możliwości pozyskiwania środków wydatki mogą być pokrywane z innych środków w tym funduszy strukturalnych, dotacji od innych podmiotów, pomocy finansowej.

7. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH:

Ustala się następujące zasady finansowania pracy członków Komisji:

- 1) członkowie Komisji otrzymują miesięczne wynagrodzenie ryczałtowe na podstawie zawartych umów zleceń, po przedstawieniu prawidłowo wystawionego rachunku.
- 2) wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji Przewodniczącego Komisji, Koordynatora oraz członków Gminnej Komisji obejmuje w szczególności udział w posiedzeniach Komisji, uczestnictwo i pomoc w zorganizowaniu imprez, programów, konkursów, wykonywanie czynności przewidzianych ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- 3) Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych mogą podejmować na rzecz Gminy dodatkowe czynności na podstawie odrębnych umów zleceń w szczególności opracowywanie i realizację programów pilotażowych, przeprowadzanie szkoleń i spotkań,

prowadzenie szkoleń i spotkań, prowadzenie punktów wsparcia i konsultacyjnych, odbywanie dyżurów w telefonie zaufania,

- 4) wynagrodzenie za pełnienie funkcji Członka Gminnej Komisji (za wyjątkiem kontroli) nie przysługuje Sekretarzowi, który zatrudniony jest na podstawie umowy o pracę.

Wysokość stawek brutto:

- 1) Przewodniczący Gminnej Komisji otrzymuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości do 60 % minimalnego wynagrodzenia (ilość godzin miesięcznie - maksymalnie do 60),
- 2) Członek Gminnej Komisji będący Koordynatorem ds. kontroli otrzymuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości do 20 % minimalnego wynagrodzenia (ilość godzin miesięcznie- maksymalnie do 20),
- 3) pozostali członkowie Gminnej Komisji z wyjątkiem Sekretarza Komisji otrzymują miesięczne wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości do 10 % minimalnego wynagrodzenia, (ilość godzin miesięcznie- maksymalnie do 10),
- 4) członkowie GKRPA lub inne osoby będą otrzymywać wynagrodzenie za każdą godzinę posiedzenia oraz za prowadzenie z tym związanej dokumentacji:
 - z tytułu działań mających na celu zmotywowanie do leczenia (tzw. indywidualna rozmowa motywująca) – do kwoty 115 złotych,
 - interwencja kryzysowa – do kwoty 115 złotych,
 - konsultacja prawna/ psychologa klinicznego – do kwoty 125 złotych,
- 5) członkowie GKRPA z tytułu przeprowadzenia oględzin lokali tj. 1 punktu sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie jego lokalizacji zgodnie z przepisami prawa będą otrzymywać wynagrodzenie w wysokości 60 złotych za każdy punkt,
- 6) członkowie GKRPA, upoważnieni pracownicy, strażnicy miejscy z tytułu przeprowadzenia kontroli 1 punktu sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania przepisów ustawy i prawa miejscowego w wysokości 60 złotych za każdy punkt,(przyjmuje się, iż czas kontroli 1 punktu wynosi ½ h),
- 7) z tytułu pełnienia dyżurów w telefonie zaufania: w wysokości do kwoty 55 złotych za godzinę dyżuru w dni robocze oraz w wysokości do 65 złote za godzinę dyżuru w niedzielę i święta,
- 8) z tytułu koordynowania prac dyżurnych w telefonie zaufania w wysokości do 10% minimalnego wynagrodzenia brutto (ilość godzin miesięcznie-10).

Zadania wskazane w pkt. 4, 6 - 7,8 mogą zostać powierzone innym osobom na podstawie odrębnych zleceń.

8. RAMY CZASOWE PROGRAMU:

Niniejszy program obowiązuje w roku 2026.

UZASADNIENIE

Podjęta w dniu 18 grudnia 2025 roku uchwała w sprawie przyjęcia Diagnozy i Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Zakopane na rok 2026-2029 wytyczyła ogólne ramy funkcjonowania w obszarze społecznym, także dla działań w zakresie profilaktyki uzależnień od alkoholu i narkomanii. Sporządzenie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jako dokumentu strategicznego na lata 2026-2029 zostało oparte o wykonaną diagnozę sytuacji społecznej. W strategii zostały nakreślone ogólne cele strategiczne i operacyjne polityki społecznej oraz kierunki niezbędnych działań w obszarze społecznym. Niniejszy program jest dostosowany do aktualnych warunków społecznych, możliwości budżetowych, ukierunkowany na współpracę w szkołach i placówkach systemu oświaty. Oparty jest o dane i rekomendacje zawarte w diagnozie sporządzonej w 2025 roku.